

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

30/6/1934 tarihli 2548 sayılı Cezaevleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar Ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun'un 2. maddesindeki "Her mahkûm cezaevinde bulunduğu müddetçe yiyecek bedelini ödemeğe mecburdur." şeklindeki düzenlemeye dayanarak cezaevinden tahliye olanlara yemek bedeli borcu çıkarılmaktadır. Yıllarca cezaevinde kalmış olan hükümlülere tahliye olduktan sonra vergi dairesi tarafından icra emri gönderilmekte, borcunu ödemeyenlere haciz işlemi uygulanmaktadır. Bu işlemler yapılmadan önce kişinin ödeme gücünün olup olmadığı araştırılması gerekirken bu yapılmadan icrai işlemler başlatılarak kişiler mağdur edilmektedir. Anılan Kanun'un uygulama usul ve esaslarının araştırılması, 1934 yılından beri kaç kişi hakkında uygulandığı, toplam yiyecek bedelleri ve tahsil edilen miktarların tespiti, yeni tahliye olan kişiler üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin tespiti ve sosyal devlet ilkesi gereği kaldırıldığı takdirde bütçede olması gereken değişikliklerin ve çözümün ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç tüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

30/6/1934 tarihli 2548 sayılı Cezaevleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar Ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun'un 2. maddesine göre,

"Her mahkûm cezaevinde bulunduğu müddetçe yiyecek bedelini ödemeğe mecburdur.

Bu yiyecek bedelleri cezaevleri idarelerince altı ayda bir bordro yapılarak tahakkuk ettirilir. Mahkûmiyetleri altı aydan aşağı olan mahkûmlara ait bordrolar salıverilecekleri tarihten bir hafta evvel yapılır. Bordrolar mahkûmlara da tebliğ olunur.

Tahakkuk ettirilen yiyecek bedelleri mahkûmlar tarafından ödenmezse, Cumhuriyet Müddeiumumilikleri tarafından kendilerinin ikametgahı belediyeleri ve belediye teşkilatı olmıyan yerlerde bağlı bulundukları kaymakam veya nahiye müdürlükleri marifetiyle borçlarını ödemeğe muktedir olup olmadıkları tahkik olunur.

İktidarları anlaşıldığı halde borçlarını ödemiyeenlerden Cumhuriyet Müddeiumumiliklerinin iş'arı üzerine Maliye dairelerince Tahsili Emval Kanunu hükümleri tatbik olunarak borçlar tahsil olunur.

Yiyecek bedellerinden doğan alacaklar mahkûmiyetin hitamı tarihinden başlamak üzere beş senelik mürururzamana tabidir.

(Değişik: 9/5/2001- 4671/3 md.) İşyurtlarında çalıştırılanlar ile ödeme gücü olmadığı anlaşılanlardan yiyecek bedelleri alınmaz."

Buna göre sabah, öğle ve akşam olmak üzere günde 3 kez hükümlülere verilen yemeğin kalori ve gramaj esasına göre tespit edilen günlük tutarı yani günlük iye bedeli, hükümlü tahliye olduktan sonra kendisine borç olarak yansıtılmaktadır. Kanunda 6 ayda bir bordro yapılması öngörülmüşken uygulamada böyle değildir. Hükümlü tahliye olduktan sonra borcu ödeme gücünün bulunup bulunmadığına dair hiçbir araştırma yapılmadan doğrudan vergi dairelerince ödeme emirleri gönderilmektedir. ^{1 2} Bu ödeme emirlerine karşı yapılan itirazları vergi dairesi reddetmektedir. Kişinin ödeme gücünün bulunmadığı gösteren ve muhtarlıktan alınan Fakirlik Belgesi de borcun silinmesine yetmemektedir.

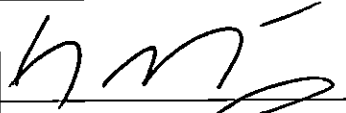
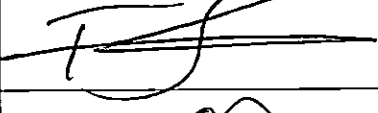
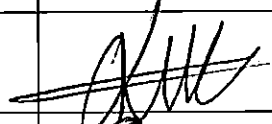
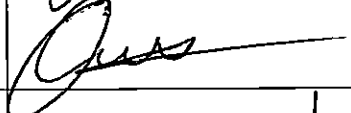
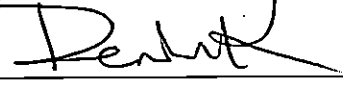
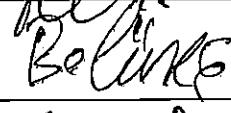
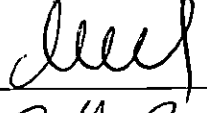
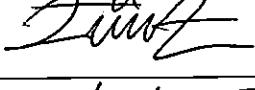
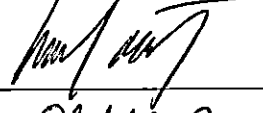
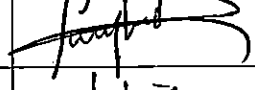
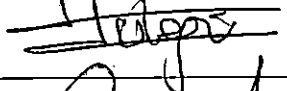
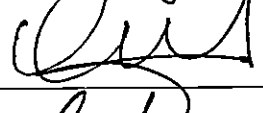
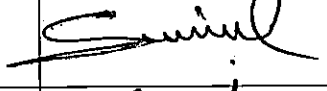
Ödeme emrinin iptali için açılmış bir davada Tokat İdare Mahkemesi'nin 2020/228 E., 2021/706 K. Sayılı kararın gerekçesinde "...2548 sayılı Kanunun 2.maddesi gereği her mahkumun cezaevinde bulunduğu süre içinde yiyecek bedeli ödemeye olduğu, yiyecek bedeli için cezaevi idaresi tarafından her altı ayda bir bordro tahakkuk ettirileceği, adına borç tahakkuk ettirilen mahkumların borçlarını ödemeye muktedir olup olmadıklarının araştırılacağı, anılan araştırmanın borcun tahakkukunun ön şartı niteliğinde ve ödeme emrinden önceki aşamanın (kamu alacağının tahakkuku) usulüne uygun bir şekilde işletilmediği, davacının borcu ödemeye muktedir olup olmadığının tahakkuku yapan idare tarafından hiçbir araştırma yapılmadığı, kamu borcunun usulüne uygun olarak doğmadığı ve bu durumun borcum yoktur itirazı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna

¹<https://yeniyasamgazetesi5.com/22-yildir-cezaevinde-bulunan-celebiye-yemek-borcu/>

² <https://tr.al-ain.com/article/the-asked-for-the-food-she-ate-during-her-time-in-prison>

ulaşıldığından anılan kamu alacağı tahsili için düzenlenen dava konusu ödeme emrine ilişkin işlemlerde hukuka ve mevzuata uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır." denilmiştir. Ancak her vatandaşın dava açarak bu yanlışlığı ortadan kaldırması beklenemez. Keza bu hem yargının iş yükünü artıracak hem de vatandaşlara yeniden avukatlık ücreti, yargılama harç ve giderleri gibi masraf çıkartacak ve zaman kaybettirecektir. Bu sebeple çözüm, bu işlemlere karşı yargı yoluna başvurmak değil, yanlış işlemlerin dayanağı olan kanunun yürürlükten kaldırılmasıdır. Buna ilişkin kanun teklifi de verilmiştir. Yasal değişiklik yapılırken de konu hakkında araştırma komisyonunun kurulması ve sorunların tespiti önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, Cezaevleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar Ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun'un 2. maddesine dayanılarak, tahliye olan hükümlülerden vergi dairesi ve icra yoluyla tahsil edilmeye çalışılan yemek bedeli tahakkuklarının uygulama usul ve esaslarının araştırılması, 1934 yılından beri kaç kişi hakkında uygulandığı, toplam yiyecek bedelleri ve tahsil edilen miktarların tespiti, yeni tahliye olan kişiler üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin tespiti ve sosyal devlet ilkesi gereği kaldırıldığı takdirde bütçede olması gereken değişikliklerin ve çözümün ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç tüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4			
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NELLA	DEMİR	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	